

EVALUERING AV DKS: HØRINGSUTTALELSE FRA FORMIDLERFORUM I TRONDHEIM

FormidlerForum består av formidlingsansvarlige ved:

Ringve Museum

Trondheim Kunstmuseum

Trøndelag Folkemuseum

Trøndelag Senter for Samtidskunst

Vitensenteret i Trondheim

NTNU Vitenskapsmuseet

Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum

Nidaros Domkirkes Restaureringsarbeider

Siden **produsentledet** ikke var tatt med i NIFU STEP sin evaluering av skolesekken, legger vi, FormidlerForum, som produsenter vekt på å uttale oss om hvordan DKS fungerer ut fra dette ståstedet. Vi har tatt utgangspunkt i en del av de samme punktene som evalueringen tar opp, men har ikke sett så mye på det metodiske ved rapporten. Vi har prøvd å se på hvordan DKS fungerer ut fra 4 hovedpunkter: 1) ORGANISERING / ADMINISTRERING, 2) INNHOLD, 3) KVALITET, 4) ØKONOMI. Noen av disse vil overlappe hverandre.

ORGANISERING / ADM:

- Det virker som **fylkesadministrasjonen** i Sør-Trøndelag har strevd med å **finne sin form**. Dette avspeiles både i kontakten med skolene / lærere, og med produsenter, som ofte går tregt. Hyppige sykemeldinger kan også være et tegn på en overarbeidet administrasjon. Det er viktig at fylket fra sine **overordnede (ABM / stat)** blir gitt de rammer som trengs for å utføre en god jobb i forhold til å adm en skolesekk som blir stadig større. I fylker der ABM får tilbakemelding om at ting ikke fungerer optimalt, bør de gå inn med sterkere styring / støtte.
- Det virker derimot som **fylkesadministrasjonen i Sør-Trøndelag og Trondheim kommune samarbeider** bra. Likeledes ser vi det som positivt at **DKS Sør-Trøndelag samarbeider tett med Nord-Trøndelag DKS**. Vi tror også de kunne hatt mye å hente på å samarbeide mer med Møre og Romsdal, som er kjent for å ha en god modell.
- Det er også viktig at de som administrerer DKS på fylkesnivå har høy, **faglig kompetanse**. Dette er ikke alltid tilfelle (spesielt i vikariat). Her bør det settes strengere krav.
- I Sør-Trøndelag jobber **Trondheim kommune** for å få **eget ansvar** for skolene i «storby». Dette kan være med på å lette trykket på fylkesadministrasjonen, i tillegg til at man får utvidet kompetansen.
- Vi ønsker ikke at tilbudene til elevene gjøres valgfrie. Vi er avhengige av å vite hvor store grupper vi skal ta i mot, i forhold til planlegging og ressursbruk. **Fylke / kommune kan fortsette å styre dette** ut fra en tanke om at de forskjellige klassetrinn skal ha forskjellige typer tilbud gjennom skolegangen sin.
- **Produsentledet** leverer tilbud til fylket og produksjoner til skolene. Hva som velges av fylket virker ofte tilfeldig. Det synes av og til som om innholdet blir mindre viktig enn "å få kabalen til å gå opp". Vi savner også kvalitetskriterier her og evalueringer av innhold (se eget pkt.). Vi ønsker derfor en **LOKAL STYRINGSGRUPPE** på dette nivået (se vedlagt organisasjonsmodell). Administrasjonen på kommune- og fylkesnivå kunne velge ut representanter til denne gruppa fra **produsenter** (utøvere og institusjoner) og **mottakere** (skoleadministrasjon, kulturkontakter / -ombud, elever). Ei lokal styringsgruppe kan bistå fylke og kommune i **utvelgelse** av produksjoner ut fra gitte kvalitetskriterier, og også foreta **evalueringer** av disse. Kommune og fylke bør også ha egne representanter i denne gruppa. Det

bør stilles høye krav til faglig **kompetanse** / «**allmennkunnskap**» innen kunst og kultur i gruppen, som f.eks. kan sitte et år eller to om gangen. En slik gruppe kan også drive **kompetanse-utviklingsarbeid**.

- Det bør settes krav til **skolene v. rektor** som deltakere i DKS. I en tidligere fase måtte skolene søke om å få delta i DKS etter visse kriterier. Det ble satt en del krav til deltaker-skolene, og disse bør opprettholdes.
- Det bør også settes krav til **kulturkontaktenes kompetanse** ved skolene. De bør ha god allmennkunnskap innen feltet, og være databrukere / «på nett». Dette fordi de er det viktigste info-leddet mellom fylke, produsenter og mottakere / elevene. De bør også få frikjøpt tid til dette arbeidet, og tilbys kompetanseheving.
- **Elevene**, som er mottakere av tilbudene, bør få god informasjon om det de skal være med på. Det får de ikke alltid. Elevene selv kan også brukes i info-arbeid og som arrangører, f.eks. når det kommer besøk til skolen. Rikskonsertene har erfaring med å bruke **eleverådene** til dette. De bør også tilbys kurs / kompetanseheving her.
- I rapporten påpekes det svak **systemforståelse** i DKS-systemet. Systemene bør kunne tydeliggjøres uten å svekkes. Vi tror at **lokale styringsgrupper** kan bidra til dette, ved å skape **mer kontakt / flyt mellom nivåene**. Utarbeidelse av tydelige, visuelle systemmodeller som presenteres på kurs og konferanser kan også være med på å tydeliggjøre systemet / organiseringen av DKS.
- Det bør tilstrebes **bedre kommunikasjon**, og **utvikles arenaer** som stimulerer dette, på alle nivå. «Kulturtorgene» der fylke, kommune, institusjonelle produsenter, skapende og utøvende kunstnere og mottakere er representert er et godt eksempel her. Men **elevene** som mottakere er sjelden og aldri med i planlegging og administrasjon. Denne gruppen må bli mer synlig.
- DKS produsentene i FormidlerForum opplever ikke noen utprega **konflikt mellom kultursektor og skolesektor**. Denne virker litt **oppkonstruert** i rapporten.
- **KSYS** fungerer absolutt ikke etter hensikten. Det er et **uryddig** system som ikke er lett å legge info inn i, og heller ikke å få info ut fra. Det virker som lærerne unngår å bruke det, noe som medfører mye dobbelkommunikasjon og at informasjonsflyten blir dårlig og tilfeldig. Lærere / kulturkontakter er for dårlig skolerte brukere. Det finnes flere eksempler på kulturkontakter som i det hele tatt ikke er «på nett». Det må ikke skje! Dette **systemet bør revurderes**. Grundig **kursing** er nødvendig for å få dette til å fungere som ønsket.

Bedre systemforståelse, avklaring av roller på de forskjellige nivå og kompetanseheving i alle ledd kan være stikkord for denne delen om ORGANISASJON / ADMINISTRASJON.

INNHOOLD:

- **Eleven** skal være i sentrum for DKS. Hele systemet handler om å gi elevene tilbud av høy kvalitet i tilknytning til skolens læringsmål. Evalueringa gjør rede for at tilbudene både kan fungere **identitetsskapende, samfunnsdeltakende og demokratiserende**. Og det tror vi er veldig bra. I tillegg har vi lyst til å fokusere på **det allmenndannende**. Å bli kjent med forskjellige kunst og kulturuttrykk, og ikke minst de **institusjonene** uttrykkene presenteres gjennom, er viktig som allmenndannende ballast. Vi kunne ønske at det ble fokusert mer på dette f.eks. i målsettinga til DKS, og at **institusjonskunnskap / -kjennskap** ble en del av dette. Nå er fokuset først og fremst på den enkelte produksjon / det enkelte tilbud.
- At man **ikke ønsker å gjøre tilbudene valgfrie**, handler også om at man dermed «tvinger» mottakere til å **bli kjent med nye uttrykk** av høy kvalitet, som de kanskje hadde valgt bort hvis de kunne fordi det var ukjent. Dette handler også om DKS' grunntanke, og at man vil sikre elevene kjennskap til forskjellig type uttrykk, uavhengig av den enkelte lærers interesser.
- I evalueringa stilles det spørsmål om kultursektoren er en **motkultur** til skolen. Vi tror at de enkelte kunstuttrykk kan fungere som motkultur og representere subkulturer, men kultursektoren i seg sjøl oppleves ikke som en motkultur til skolen. Igjen tror vi evalueringa har et overdrevet fokus på dette. Det bør uansett **tilstrebes at kultursektoren sees på som et**

tilskudd til skolen og dens innhold, mer enn en motsetning.

- Det tas også opp i evalueringa om det er en **monologisk eller dialogisk** formidlingstradisjon som vektlegges i DKS tilbudene. Dette virker håpløst å svare på i.o.m at evalueringa ikke har gått dypt inn i noen kartlegging av dette. Uansett mener vi at **begge formidlingsmåtene** bør være representert i uttrykkene. Her bør man også få en **dialog med mottakeren** (elevene) for å høre deres oppfatning!
- Ordet «**sikringskost**» er et godt begrep i forhold til DKS' grunnide. Uavhengig av hvor elevene bor, og uavhengig om de har en ildsjel av en lærer eller ikke, skal de sikres kunnskap om og kjennskap til forskjellige typer kunst og kulturuttrykk av høy kvalitet. Dette begrepet bør brukes. Jfr. pkt om **allmenndannelse**.

Et allmenndannende perspektiv, DKS som supplement heller enn motsetning til skolesektoren, og variasjon i formidlingsformer er stikkord for delen om INNHOLD.

KVALITET:

- Å bedømme **hva som er kvalitet** kan være vanskelig. Kvalitetskriterier er **ikke objektive** og kan **av og til være situasjonsbestemte**. Slik det fungerer i dag virker ei systematisk kvalitetsvurdering av tilbudene **fraværende**. Man kan på den andre siden si at fagfolkene i institusjonene og skapende og utøvende kunstnere i kraft av sin kompetanse borger for kvalitet. Men siden «tilbud av høy kvalitet» er en av grunnpillarene i DKS, bør dette **settes i system**. Ei nøye sammensatt **lokal styringsgruppe** kan bidra her (se over). I tillegg bør **ABM standardisere** kvalitetsevalueringer i form av rapporter / undersøkelser i forskjellige ledd. Også her bør elevene bli hørt.
- Det er viktig at det settes **kvalitetskrav** i forhold til bruk av DKS midler til **lokale prosjekter**.
- **Samarbeid** nasjonalt, fylkene i mellom og ikke minst institusjoner i mellom er også viktig for å sikre produksjoner av høy kvalitet.

FormidlerForum i Trondheim tror at ei lokal styringsgruppe kan være et viktig ledd i kvalitetssikringsarbeidet.

ØKONOMI:

- Det har vært snakk om å **utvide DKS** til å gjelde både barnehager og v.g. skole. Da bør de **økonomiske rammene utvides** betraktelig for å kunne utvikle dette!
- Det er også sagt at det administrative nivået i DKS skal være minst mulig (jfr. evalueringen), altså mer kultur for hver krone direkte til elevene. Dette er en god tanke, men her er likevel en **smertegrense**. Ved stadig å utvide tilbudet trengs **mer administrasjon**. Ellers vil det gå kraftig ut over kvaliteten.
- Det er viktig at **DKS-midlene** ikke brukes til tiltak som fylke og kommune likevel / tidligere har finansiert med egne / andre midler. Er det noen kontroll med dette? Dette ønskes. DKS må ikke bli en sovepute for å initiere / finansiere andre tilbud og oppgaver.
- Siden det investeres relativt store summer i DKS, bør **pengeflyten synliggjøres** bedre i systemet. Ei årlig oppsummering der det legges fram tall for f.eks. hvor mye som går til administrasjon, hvor mye går til konkrete tilbud for hver enkelt elev, hvor mye går til egneninitierte prosjekt ved hver enkelt skole, hvor mye går til transport, hvor mye koster en musiker i forhold til en forfatter osv. En sammenligning fylkene i mellom vil også være interessant her.
- Det bør være **felles, nasjonale retningslinjer** for honorarer, diett, transport osv. Fylkene har forskjellige måter å gjøre dette på, og noen fungerer bedre enn andre. Det bør altså være felles økonomiske retningslinjer enten det er snakk om å honorere en billedkunstner, musiker, forfatter eller andre formidlere.
- Man bør også vurdere å **gi midler til produksjon**. Frittstående produsenter uten en institusjon i ryggen bør ha mulighet til å søke om det. **De lokale styringsgruppene** kan være en

behandlingsinstans her.

- Hvis **kommunene** i storbyene skal være en egen administrator på linje med fylket, bør disse få **midler til dette direkte**. Det bør skilles mellom storbykommuner og andre kommuner her.

Felles retningslinjer for bruk av midler på noen områder, midler til administrasjon og produksjon, og synliggjøring av økonomien er stikkord her.

SLUTTKOMMENTAR:

DKS er det største løftet som er gjort i forhold til barn / unge og kultur i Norge, og er et fantastisk bra tiltak! Dette bør absolutt videreføres! For at målsettingene skal kunne oppfylles, er det viktig med grundige evalueringer underveis. Vi forutsetter at dette evalueringsarbeidet vil fortsette fortløpende, og at instanser og nivå i systemet som ikke er tatt med i denne omgang får lov til å uttale seg i neste evalueringsrunde.

30.01.07

FormidlerForum i Trondheim, formidlingsansvarlige ved:

Ringve Museum, Tone Fegran

Trondheim Kunstmuseum, Randi Lium

Trøndelag Folkemuseum, Marielle Malmø

Trøndelag Senter for Samtidskunst, Johan Fredrik Urnes

Vitensenteret i Trondheim, Inger-Marie Larsen

NTNU Vitenskapsmuseet, Kristian Overskaug

Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum, Åshild Adsen

Nidaros Domkirkes Restaureringsarbeider, Ingrid Forseth

Vedlagt:

Organisasjonsmodell med synliggjøring av **lokale styringsgrupper**.